

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Monday, January 7, 1980

Nr. 4

CARTERIS DRAUDZIA VEZTI JAVUS RUSAMS

DR. BAČKIO KALBA LIETUVIAMS

(Lietuvos atstovo dr. S. A. Bačkio žodis į Lietuvą, įrengtuos Amerikos Balse Naujųjų 1980 Metų proga)

Naujuosius 1980 Metus Vakarų pasaulis sutinka su susirūpinimu, kaip pavojaus padėtis baigsis Artimuose Rytuose, Tolimuose Rytuose bei Vakarų Europoje. Niekas negali pasakyti, kaip įvykiai pakryps. Šiuo metu visų dėmesys nukreiptas į Iraną, jame vykstančius įvykius ir jų pasekas. Ten revoliuciniai sluoksniai nekrepia jokio dėmesio į tarptautinės teisės nuostatus, priimtus viso civilizuoto pasaulio. Jie atsisako paklusti J. T. Saugumo Tarybos bei Tarptautinio Teismo Hagėje sprendimams Amerikos Ambasados ir ten laikomų diplomatų — įkaitų klausimu. Tikimasi, kad bus išvengta tragiškų įvykių, kurių nei JAV nei kitos Vakarų valstybės tikrai nenori.

Mūsų lietuviški reikalai baruos praėjusiais metais gražiai ir sėkmingai buvo paminėti 75 metų spaudos atgavimo ir Vilniaus Un-to 400 metų sukaktį ir sėkmingai praėjo IV-sis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas Europoje. Tarptautinėje plotmėje Popiežius Jonas Paulius II pakartotinai reikšmingais motais priminė pasauliui Lietuvą. Savo kalboje J.T. New York'e 1979. X. 2 d. — jis pasakė, jog tikisi "kad visos tautos... ir to kurių suverenumas jėga buvo išplestas, susitiks lygybės pagrindais su kitomis J. T. Organizacijose."

Cia, V. Dep-tas 1979 m. liepos mėnesį paryškino JAV politiką Baltijos Respublikų atžvilgiu, pakartodamas, kad JAV nepripažįsta priverstinio ir neteisėto Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporacijos į Sov. Sąjungą. 1979. XII.20 d. JAV Kongresas, Bendra Atstovų Rūmų ir Senato Rezoliucija 200 — pasisako, kaip JAV Administracija turėtų kelti įvairiomis progomis Baltijos valstybių klausimą, kad jos nepriklausomybė atgautų ir siūlo, kad tai JAV-bių delegacija iškeltų pagal Helsinkio Susitarimo nuostatus ir Madrido konferencijoje 1980 metais. Tenka pridurti, kad ir Popiežius, ir JAV Prezidentas bei Kongresas dažnai pasisako, jog reikia ypatingas dėmesys kreipti į žmogaus Teises. Šiuo reikalu dar paminėtinas Australijos Parlamentui 1979. XI. 8 d. įteiktas Raportas užvardinimu — "Human Rights in the Soviet Union" — "Žmogaus Teisės Sovietų Sąjungoje".

Jį praušė Bendras Užsienio Reikalų ir Krašto Apsaugos Komitetas.

KALENDORĖLIS

Sausio 7: Raimundas, Vendrė, Patalė, Rutėnas, Gerstutis.

Saulė teka 7:18, leidžiasi 4:34.

Oras vėsesnis, snieg.

CYRUS VANCE
Secretary of State

Sekretorius Cyrus R. Vance New York'e seka Saugumo tarybės pasirošimus prieš įvykdyti Sovietų invaziją į Afganistaną.

John Connally

John Connally pilniausiai pritarė prez. Carterio nutarimui neparduoti rusams javų ir elektronikos gaminių.

JUNGT. TAUTOS SVARSTO SOVIETŲ INVAZIJA AFGANISTANAN

AFGANISTANO STUDENTAI TRIJUOSE JAV MIESTUOSE DEMONSTRAVO PRIEŠ SOVIETŲ INVAZIJĄ

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo taryba penktadienį nutarė šaukti tarybos pilietybę, kad saugumo taryba turėtų savo žygį kišasi į Afganistaną vidaus reikalus. Tą pat patvirtino Afganistano užsienio reikalų ministras Mohammad Dost savo telegramoje Jungtinių Tautoms. Tačiau priešingą nuomonę pareiškė ambasada.

Sovietų ambasadorius Oleg A. Troyanovsky pareiškė reporteriams, kad Saugumo taryba turėtų savo žygį kišasi į Afganistaną vidaus reikalus. Tą pat patvirtino Afganistano užsienio reikalų ministras Mohammad Dost savo telegramoje Jungtinių Tautoms. Tačiau priešingą nuomonę pareiškė ambasada.

400,000 AFGANISTANO TREMTINIŲ PABĖGO Į PAKISTANĄ

AFGANISTANO KARIAI IR ŪKININKAI PUOLA ĮSIVERZUSIUS SOVIETŲ KARIUS

PEŠAVARAS, Pakistanas. — Pakistano vidaus reikalų ministerija praneša, kad sausio 2 d. Pakistano siena jau perbėgo 400,000 Afganistaną gyventojų su šeimomis ir praeitą tremtinių teisių. Pakistano pasienio sargai, policija ir kareiviai saugo visą Pakistano-Afganistano pasienį. Sovietų kariai norėtų užimti visą Pakistano pasienį, bet iki šio metu Pakistano sienos jie dar nebevaldo. Rusai bando užimti visą pasienį, bet reikalauja taip, kaip ir neina, kaip iš anksto buvo užplanota.

KINIEČIAI PADĖDA AFGANISTANEČIAMS

Pranešimai sako, kad vietos afganistaniečiai labai vykusi prieš Sovietų karo jėgas. Tvirtinama, kad Sovietų kariuomenės vadovybė stebisi, kaip nepatyrę kalmų gyventojai pajėgtų taip vykusi pasipriešinti įsibrovėliams.

Sovietų kariai mano, kad afganistaniečiai kovą vesti padeda kiniečiai. Oficialiai kiniečiai kovose nedalyvauja, bet patyrę Kinijos kariai padeda afganistaniečiams užimti geras pozicijas ir nepraleisti vietos nepažįstančių karių. Kiniečiai turi geresnius ginklus, be to, ir jie nori gintis nuo įsibrovėlių. Pakistanan atbėgusieji tremtiniai sukelia didelius rūpesčius vyriausybei, ir gyventojams. At-

laikyti vyrus, moteris ir vaikus reikia gerai maitinti ir šiltai aprengti.

RUSAI NEVALDO PAMIRO KELIŲ

Sovietų kariuomenės vadovybė pirmąsias išmetė daug karių į kalnuotą Pamiro sritį, kuria tekantys metų kupranugariai vežė ašinius iš Kinijos ir gintarį į Kiniją. Rusams labiausiai rūpėjo pasiekti Kinijos pasienį Pamiro kalnų srityje, o neko gero iš to pagidavimo neišėjo. Kiniečiai savanoriai įsibrovė į Pamiro kalnų sritį ir vykusi naikina lėktuvais išmestus rusus parašutintinkus. Jau dvi dienas tenėjo susirėmimai, bet rusai kalmų kelių dar neužvaldė.

Rusų vadai planavo pirmąjį užkirsti kelią į Pakistaną, bet jie įsitikino, kad teks ilgai kovoti, kol nugalės Afganistaną karius ir pasiryžusius vietinius kovotojus.

AFGANISTANO OKUPACIJA BUS ILGA

Vidurinė Afganistane vyksta labai žiauri kovos. Manoma, kad šiuo metu rusai Afganistane jau turi apie 40,000 moderniai ginkluotų kariuomenės. Dalis britų Afganistane rengiama kariuomenės persine, ir sukilusių prieš rusus afganistaniečių eilė, ir sniegiui bei šalčiui padedant, naikina maskvinis įsiveržėlius.

Patys rusai galvoja, kad kovos tęsis ilgokai, ir rengiasi ilgai okupacijai. Daugelio valstybių politikai mano, kad šis Sovietų žygis bus labai panašus į vokiečių Antrojo pasaulinio karo metu Jugoslavijos okupaciją. Miestai buvo valdomi vokiečių, bet į provincijas jie nepajėgė įsikverbti. Kai kas mano, kad čia rusams bus tikras Vietnamas.

PUOLAMA MAJORĖ JANE BYRNE

Illinois valstijos senatorius R. M. Daley stipriai sukritikavo Chicago majorės Byrne darbus nepamatuotus miesto aukštesnių tarnautojų atleidžiusius.

Nežinant, kad majorė Byrne tvirtina, kad miesto ekonomika sumetimas. Daley sako, kad viskas yra daroma vien politiniais sumetimais.

HAROLD BROWN
Secretary of Defense

Krašto apsaugos sekretorius Harold Brown tariasi su kiniečiais apie reikalą stiprinti apsaugą nuo Sovietų.

RUSAI NEGALES ŽUVAUTI AMERIKOS VANDENYSE

INVAZIJOS Į AFGANISTANĄ KLAUSIMĄ KELIA JUNGTINĖS TAUTOSE

Rodezijos karštuočiai pradeda apimti

SALISBURY, Rodezija. — Netikėtai ir žiaurus britų kareivio nušovimas labai paveikė visus partizanus, kurie dar nepadėjo ginklų įvairiose krašto vietovėse partizanai padėjo ginklus, sueina pasitarti ir papasakoti, kuriuose mūšiuose dalyvavo ir kaip arti mirties yra buvę. Dalguma džiaugiasi, kad britai bando įvesti taiką.

Partizanus labiausiai paveikė faktas, kad žuvusio kario laidojimo metu niekas neišėjo britų kario žudiko. Jis nepagautas, bet kiekvienam aišku, kad kario žudikas bus išaiškintas. Rodezija (Zimbabvė) yra karo išvarginta. Ji nori taikos, jos gyventojai nori ramiai pasigaminoti duoną ir daržovę.

ATNAUJINTAS PREZIDENTO KENNEDY NUZUDYMO TYRINĖJIMAS

WASHINGTONAS. — Teisingumo departamentas nutarė dalinai atnaujinti prezidento John F. Kennedy nužudymo bylą ir patikrinti kai kurias bylos aplinkybes. Jis buvo nužudytas 1963 m. lapkričio 12 d. Dallas mieste. Kvotą vedė vyr. prokuroras Earl Warren. Savo raporte jis pareiškė, kad šios generacijos žmonės visų bylos aplinkybių nesužinojo.

Prieš virš metų bylą atnaujino Kongreso specialus atnaujinimo tyrinėti komitetas. Iš akustikos jis nustatė, kad prezidentą galėjo žauti du asmenys. Ilgai buvo ignoruojamas Dallas policijos tyrinėtojų raportas, kad atentatas galėjo įvykti rezultate konspiracijos, kurioje dalyvavo pogrindžio figūros.

Charles Higham savo naujojoje knygoje rašo, kad aktorius Errol Flynn karo metu bendradarbiavo su nacių šnipais.

Sovietų karo jėgos nelietė Kabule likusių užsienio diplomatų.

Pračių metų pabaigoje rusai jau neįėjo Amerikoje 5 milijonų metinių javų. Trys milijonai metinių javų jau parvežti o procese. Šiuos javus rusai galės pirkti, bet visų 17 milijonų metinių javų rusai negaus.

Sovietų valdžia turėjo teisę gaudyti žuvis Amerikos vandenyse, bet prezidentas uždraudė rusams bristi į JAV vandenius gaudyti žuvis. Kiekvienais metais rusai pasigaudavo 300 milijonų tonų žuvis, bet atleisje to negalės daryti. Tai žuvis kainuodavo apie 60 milijonų dolerių.

Prezidentas uždraudė pardavinėti elektroninius instrumentus ir priemones naftos verslo mėms gręžti.

LIETUVIO PREKYBININKO KELIAS

Jonas Karvelis: **PREKYBININKO KELIU. Prisiminimai** — 1905-1977, I. Paties autoriaus leidinis. 455 puslapiai. Spausdino M. Morkūno spaustuvė. Šešias vištelės, tvirtai įrišta solinė knyga. Parastėje pastebėjau: „Prisiminimai, 1905-77, I“. Tai reiškia, kad tai dar tik pirmas tomas, kurį seks kitas, o gal ir keli tomai. Čia tinka pažymėti, kad šis knygos pavadinimas yra iš naftos pramonės: „Žmonės įsigijo smotą nenaudingą žemės ir, nieko geresnio neįsivaizduodami, ėmė savo sklypą kasinėti, ieškoti ko nepadėjus ir staiga netikėtai rado naftos versmę“. Taip atsitiko su Karvelio „Prisiminimais“.

Pirmą kartą paėmus šią gero popieriaus storą knygą, net ranka žemyn truktė. Tai kas, kad vienam lietuviui komersantui prekyba geriau sekėsi? Gal laiko visa knygą perskaityti. Užteks Naujienose trumpai paminti.

Knygą besklaidydami pastebėjau, kad kitas knygų mylėtojas, žymus lietuvių švietėjas ir kultūrintojas Vaclovas Čižiūnas, knygą perskaitęs, autorių įvertinęs, apibūdindamas kaip šviesų verslininką-kultūrininką. Rezultate knygą perskaityti truko trejetą dienų, kaip sakoma, „knygos iš rankų nepaleidžiant“. Iš tikrųjų, kad vertėtų knygą dar kartą skaityti ir dėtis su tais, kurie sekancio tomo jau laukia.

Karvelio „Prisiminimai“ — tai viso lietuvių tautinio, ekonominio, šeimyninio ir kultūrinio gyvenimo fotografija, ryškios, natūraliomis spalvomis iš vidaus pačiam fotografui išlyvaujant.

V. Čižiūnas savo straipsnyje

„Šviesusis prekybininkas-kultūrininkas“ gražiai pavaizduoja kaip Lietuvai išlaisvinus ir pradėjus atstatyti svetimųjų išplėstą nepriklausomybę, tautinei kultūrai talkon atskubėjo pati dar jaunutė ekonomijos užuomazga, Vincui Kudirkai „pakėlus balsą mokintis verslų ir amatų, naudingų savo pragyvenimui pagerinti ir laisvę atgavus padėti karų ir okupantų padarytus griuvėsius atstatyti“.

Nors laisvės kovose lietuviai — vyrai ir moterys, jauni ir senai — parodė daug drąsos, ryžto bei didvyriškumo ir savo tėvynės atstatymo darbuose dalyvavo daug darbininkų — verslininkų ir daug įvairių kultūrinių — lietuviškų laikraštinių bei mokytojų, bet visiškai tuščia vieta palikta ten, kur turėjo būti laisvos valstybės nugarkaulis — ekonomija, prekyba. Tą spragą užpildyti buvo lemta jaunam mokytojui Jonui Karveliui, kuris 1921 metais atsikėlęs į Kauną gavo darbą Lietuvių Spaudos Fondo knygne kaip jaunas tarnautojas. Ten pradėjo reikštis J. Karvelio gabumai.

Kokios tuomet Lietuvoje buvo sąlygos vesti, plėsti ir didinti vieną iš svarbiausių ramsčių — prekybą, rodo šios sugretinimas: Jonui Karveliui tebeaugant pas savo tėvus Aluntoje, Fonde prasidėjo nesantaika tarp tėvas sugalvojo šeimai palengvinti Aluntoje įsigyti kokią nors krautuvėlę, gal valgyklą ir kepyklą, parduoti duonos, pyragų ir kitokių kepyklos gaminių, pavyzdžiui nurodymas kaip Mausa puikiai verčiasi. Motina pagalvojusi pasakė: „Bet gi čia žydų darbas — ką žmonės apie mus pagalvos?“

M. Šileikis

Indianos kopose

Tokia buvo pradžia.

Čia daugiausia gelbėjo kooperacija, kurią steigti ir platinėti stvėrėsi aktingoji Lietuvos švietimo ir jaunimo sąjunga. Spaudos Fondas ir jo knygynas buvo viena iš priešakinių pavyzdinių parodomųjų krautuvų ir ji pradėjo savo veiklą didinti ir plėsti.

Kaip bene visose organizacijose su laiku atsiranda nuomonių skirtumų, taip ir Spaudos Fonde prasidėjo nesantaika tarp Karvelio ir Jurgio Milerio. Platiniai aprašomi santykiai tarp paties autoriaus Karvelio, jau paskirto Spaudos Fondo vedėjo, ir Lietuvos Seimo atstovo bei Spaudos Fondo valdybos pirmininko Balio Zygelio. Karvelis iš Zygelio „pamokų“ išvadavo: „Bet gi čia žydų prekybininkas Stol Zenhofas, patardamas mesti

bankuose buvo „konfiskuotas“ visas milijonas Karvelio santupų... Karvelio „Prisiminimai 1905-1977“ užima knygėje 189 puslapius, toliau seka skyriai: „Okupacijos“, „Svetimoje padangėje“, „Amerikoje“: visur figūruoja autorius ir trumpais bruožais dažo gyvenimo įvykius jų natūraliose rolėse ir pozose. Skaitydamas gauni įspūdį, kad drauge su autoriumi matai daugybes „iš vidaus pusės“, o tų pergyvenimų įvykių yra daugybė.

J. Pr.

Vilkaviškio žydo Lapiduso išsigelbėjimo odisėja

1940 m. birželio 15 d. Sovietai okupavo Lietuvos valstybę. Atrodė, viskas iš anksto buvo parngta, užplanuota: tariai seim rinkimai, turtų nacionalizacija ir kiti projektai.

Dirbau kooperatyve „Ziedas“. Neuzilgo Lietukis pranešė, kad esu paskirtas Vilkaviškio apskr. Kooperatyvų s-gos pirmininku. Prekybos komisaras Gregorauskas šaukia suvažiavimą. Suvažiavime iš visų apskričių. Prie prezidento stalo sėdi Gregorauskas, adv. Skorubskas ir dipl. ekon. Simokaitis. Mes jau žinojome, kad Gregorauskas ir Simokaitis yra liaudininkai, o Skorubskas — socialdemokratas. Jautėmės gana drąsiai. Tarp mūsų komunistų nebuvo. Informuoja apie prekybos imonių nacionalizaciją, nusako tvarką. Berods, lapkričio mėnesį paval nuostatus pravedėme nacionalizaciją, vėliau perkainojimą ir naujos valiutos įvedimą. Komisaro asistentai visą laiką tylėjo. Vienas Gregorauskas kalbėjo.

Vilkaviškyje perėmė už du milijonus litų prekių iš žydų prekybininkų. Bazėms paskyrė vedėjus. Pavyzdžiui, Kovarskio indų nusavinom už 600 tūkst. litų. Lapiduso avalynės į odos už 85.000 litų. Ulemperlio eiležies už ketvirtį milijono. Parai galimybė įkainavimus komisiškai pasitarti su urmo kaina. Padėjėjais palikau savi rinkus. Jie buvo patenkinti ir mums buvo gera, nes neturėjome kvalifikuotų tarnautojų. Komisariatas apsižiūrėjo, kad Vilkaviškyje, skirtingai padėtis. Berods, 1941 m. sausio 10 d. padėjėjus suėmė ir išvežė į Sibirą. Nežinau kokių būdu J. Svobonos Lapidusą paslėpė ir jis karū su mumis emigravo. Jis buvo nesikirkstijęs. Gyvendamas amerikiečių zonoje, berods, jis Vilkaviškio kleb. kun. J. Karauskui grąžino škaplerius, rožanėlius, padėkojo ir pasisakė: „Vėl esu žydas“. Jo tėvas išsėso tuoj po nacionalizacijos, buvo išvežti į Sibirą su kitais žydais savininkais.

Skaitytu amerikiečių zonoje, leidžiamus laikraščius. Aš buvau amerikiečių zonoje. Lapidusą ieškojo

vedėjo J. Svobono, K. Čečevičiaus, Vilkaviškio siuvėjo iš Kaunų g-vės (jo sūnus daktaras ir ligoninės direktorius) ir vieno ūkininko iš Vokisčių, kurio pavardės neatsimenu. Kadangi K. Čečevičius likęs, J. Svobonos Dancigė su šeima, tai pas jį nuvažiavo J.S. švogeri Verbyla.

Klausia: „Ko tu nori iš jų?“ Atsako: „Jie išgelbėjo mano gyvybę, tai aš jiems atsidėkotas noriu nuvežti į Ameriką“. Jų nėra.

Mano draugas ir bendrininkas J. Svobonas nusakė kaip Lapidusą gelbėjo. (J. Svobonas jau miręs). Jis išlaikė tėvų kluone. Buvo įvilktas į didelius kaolinius. Mama jį maitino. Girė, vieną dieną mano brolis J. Gražulis (skirtingų tėvų vaikas) nužvelgė ir man pranešė, kad Lapidusą perduos vokiečiams sušaudyti. J. Svobonas pagrasino jam mirtimi. Pabūgo. Greitai gyveno M. Dielininkaitis, policijos vado padėjėjas, buvęs mano suolo draugas Vilkaviškio zonoje. Dievo Apvaizda išgelbėjo visus.

J. Gražulis, berods, buvo Lapidusą mokyklos vedėjas ir bene partizanų vaidino. Vietos gyventojai įtarė, kad jis gal ir be blokos valios su savo daliniu nukirpo fronto telefono laidus. Rusai atėjo į kleboniją ieškoti pėdsakų. Šeiminninke kažką rodo į žirkles. Ji, nesuprasdama, atnešė vilnoms kirpti žirkles. (Pasakojo klebonas J. Karalius.) To tereikėjo: areštavo ten prisiglaudusius kunigus: Petriką (ne Petrą), Dabrilą ir Balis. Nusigabeno į netolimą miškelį ir žiauriausiu būdu nukankino.

Girdėjau kalbant, kad buvęs mokytojas J. Gražulis karininko uniformoj amerikiečių zonoje rašo tremtinius grįžti į namus.

Lapidusą buvo persikėlęs į Kenadą ir ten vertėsi prekyba. Jį ep'zodai trumpai parašiau „Tėviškes Žiburiams“, kai Lapidusą mirė Nedėjo.

Kybartų nacionalizmas žydų žmones perdavė Kybartų Ck. zonoje. Lapidusą ieškojo

direktoriaus S. Orentas Cleve-dei. Be to, šerių fabriko Sobolevande atšventę 80 metų. Virbavičius neleido perimti, nes salio — Virbali kooperatyvui. Jo vinkai priklausė komunistų vedėjas A. Ašoklis gyvena Amerikoj. Pagal paties Braudės rikoje su šeima. Pastebėjau la-pareiskimą, juodu kasmet aubai sumanų manufaktūros savi-kojo po 60,000 litų komunistų ninką Lavitą. Jį perkėliau iš Ky-partijai Lietuvoje. Prie Sovietų bartų į Vilkaviškį manufaktū-valdžios Braudė buvo departa-ros vedėju. Personalas buvo su-mento direktorius. Dabar jis komplektuotas ir prekyba buvo gyvena Vilniuje. (Kai Sovietai vedama be priekaištų. Buhalte-J. Kreivėną areštavo ir uždare-rijoj bemaž visi diplomuoti ir į kalėjimą, ten buvo ir Braudė.) pareigas atliko pavyzdinčiai. Šerių fabriko direktoriaus ir sa-
* * *
vininko sūnus pulk. Sobolev pa-
Norisi priminti, kad Lavitas vogė Amerikos atomo paslaptis sukūrė šeimą su Marijampolės ir, berods, teismo buvo nuteistas žydaite. Kurį laiką juodu sun-mirti. Antrasis jo brolis daktai-kių valandų dienose pas Paeže-ras paspruko į Izraelį. Vienok-rių mokyklos vedėjas J. Greimā Izraelio valdžia jį išdavė. Bet gyveno. Lavitas šliubą ėmė Al-pakelyje į Ameriką, Londone, vito bažnyčioje. Greimas, po 80 metų pamirėjimo, mirė. Lavit-ty likimo nežinau.

Buvęs komisaras Gregoraus-gas gyvena ok. Lietuvoje. Susir-saldainių fabriku su 37 darbi-geres ir skauda koją. Daktarė Šan-kais. Gamyba tęsėme. Bet ne-banienė praeitą vasarą vyko ok. Lietuvon gydyti Gregorausko fabriko, kuris priklausė Brau-kojos.

K. P.

Stepono Kairio atsiminimai

(Tęsinys)

Vyresnysis sėdėdavo garbin-sudaromas iš anksto visai sa-gajam stalo gale, kad viską ma-tytų, ir budri jo akis, dirbant ir savąjį darbą, turėdavo pastebe-ti kiekvieną rimties pažeidimą. Tvarkos drumstėją iš jaunųjų vyresnysis galėjo sudrausti žo-džiui, papiekti visam stalui gir-dint ar net pastatyti į kampa. Baudžiamoji kodekso nuosta-lais man neteko naudotis: užtek-davo ir nusikaltusįjį idėmiai pa-sižiūrėti. Kas pamokas būdavo paruošęs, galėdavo nuo stalo kilti ir eiti į savo kambarį arba skaityti knygą prie bendrojo stalo, juoba kad čia buvo geriausia kad ir žibalinės lempos švie-sa. Bene dešimtą valandą visi turėdavo eiti gulti. Bet kurios ekskursijos pro langą į nežino-jamą erdvę būdavo griežtai drau-žiamos.

Tas darbas ir susikaupimo va-landas kartais sudrumsdavo mo-netytojų apsišaukimas. Tuomet visa brolija umai pasokdavo iš vieto, ir kambarįje įsijiešpa-taudavo pagarbi tyla. Vizituo-jas pasirašydavo dienynę, aki-mi patikrindavo ar visi namie, kartais šnekteldavo ir išnykda-vu, lengvo afodūsio lydimas. Bendrabutyje ir ypač prie ben-drojo stalo kalbėjoms rusiškai. Taip buvo prieš man čia atei-jant, taip iš karto buvo ir prie-manęs. Su šeiminninke taip ka-lėjoms, kaip mus užkalbinda-vu. Už tas visas pareigas, papil-domas savaime suprantamu rei-ku kalu tvarkyti santykiams tarp junesniųjų, padėti patarimu be-don patekusiam, daryti teigia-mos įtakos mažiesiems, vyres-nysis turėjo bendrabutyje visą nemokamą išlaikymą.

Man ir čia likimas buvo palan-kus. P. Lovmianskienė buvo re-tai geros širdies ir paprastas žmogus, mylėjo vaikus ir gerai mus maitino. Mūsų pusryčiams ir pietums valgių sąrašas buvo

Man ir čia likimas buvo palan-kus. P. Lovmianskienė buvo re-tai geros širdies ir paprastas žmogus, mylėjo vaikus ir gerai mus maitino. Mūsų pusryčiams ir pietums valgių sąrašas buvo

J. Jais.

DAR IR TAIP NEBLOGAI
Baltijos valstybių padėtis vie-nų vienių. Kiti kiti yra inter-pretuojama. Žemėlapiuose tos valstybės daugiausia žymimos Sovietijos teritorijoje visi jas neišskiriant iš bendros Sovietų Sąjungos teritorijos. Tačiau ne-seniai „The U. S. Geographic Society“ yra išleidusi kišeninio formato World Atlas, kuriame Lietuva, Latvija ir Estija yra punktyrais išskirtos iš bendros Sov. S-gos teritorijos. Reikėtų paspausti ir kitas žemėlapių lei-kyklas, kurios dar vis klaidą da-ro mūsų šalių nenaudai.

Announcing a new interest rate for U.S. Savings Bonds:

6 1/2%

Here's some great news for all Americans. On June 1, 1979, the interest rate on United States Savings Bonds, Series E and H, was increased to 6 1/2%.

This 6 1/2% rate will apply to new Bonds and to all outstanding ones, too. For Series E Bonds that have not reached original maturity of 5 years, the improved yield will be received as a bonus when the Bonds mature. For older Bonds and Notes, and for Series H Bonds, the increase takes effect with their next semiannual interest period, beginning on or after June 1, 1979.

So you see,

Take stock in America.

Bonds are getting better all the time. This new 6 1/2% interest rate, together with the tax advantages available, makes Savings Bonds even more attractive.

And when you buy Savings Bonds through the Payroll Savings Plan at work, or the Bond-a-Month Plan where you bank, Bonds are still the most convenient, easiest, safest way to save.

If you haven't thought about Savings Bonds for awhile, this is the kind of news that should increase your interest.

Bonds are a better buy than ever before.

A public service of this publication.

SP-1791E

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

Mutual Federal Savings and Loan

212 WEST CERMACK ROAD
PETER KARANAUAS, President

CHICAGO, ILLINOIS 60606
Phone: VIrginia 7-7747

HOURS: Mon.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for **HOME financing.**

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Lietuvos pirmieji valstybininkai inž. Joną Augustaitį prisiminus

(Tėsinys)

Inž. Jonas Augustaitis

Tremtyje šio straipsnio autoriui teko su J. Augustaičiu susirašinėti, net jį asmeniškai 1968 metais aplankyti ir ilgai pas jį apsistoti jo nuosavoje viloje Cereale italų Rivieroje. Buvo progos plačiau išsikalbėti ir kai kurias jo mintis randa reikalo čia pakartoti. A. A. Jonas Augustaitis buvo tikintis, gilus, nuodėdus demokratas, lietuvis patriotas, savo politinėmis pažiūromis buvo prijaunantis krikščionių demokratų partijos programai, nors ne visais punktais sutiko, su kun. prel. M. Krupavičium nuo pat Voronežo jo kape-lionavimo laikų iki pat mirties palaikė artimus santykius. Jis gerbė M. Krupavičių ne vien kaip sąmoningą lietuvių — kunigą, bet ir kaip tikrą, nesužalotą Dovydaičio laikų ateitininkų ideologijos atstovą ir didelį lietuvių tautos mylėtoją bei politiką. Savo kalba jis galėjo uždegti jaunimą ir jį klausančius, nes jis kalbėjo nemeluojant, išedamas iš savo įsitikinimų. Tokių asmenų bei kunigų yra reta.

Su ateitininkais jis labiau sutapo gyvendamas Voroneže Ni- kitino bendrabutyje viename kambaryje su uolius ateitininku iš Marijampolės gimnazijos lai- kų Pranu Raulinaičiu. Ateiti- ninkai, jo nuomone, buvo lais- va, pasaulietiška, tikinčiųjų

moksleivių ir studentų organi- zacija su išrinktais valdybų pir- mininkais, be jokių dvasios va- dybų. Idealistiniai, tautiniai ir re- liginiai dorai nusiteikusi, bend- romis pastangomis kuopelėse lavintis ir būti naudingais Lie- tuvai. Kiek kitokių marksistinių ir internacionalistinių nuotaikų būvę aušrininkai bei dar kaires- ni žiezirbininkai, bet jų buvo mažuma ir jie veikė slapta.

Kai Rusijoje bolševizmui įsi- galint 1918 ir 1919 m. iš Voro- nežo ir kitų Rusijos pakampių grįžo moksleiviai, studentai ateitininkai, jie jau buvo gerai organizuota jaunuolių masė, ku- ri savanoriškai, veik neragina- ma, patraukus save vietos pra- silavinusių jaunuimą, užpildė įsteigtą karo mokyklą, savano- rių kariuomenę, kunigų semi- narijas, valstybės įstaigas. Jie jau buvo apskrūs, įgudę kal- bėti mityguose, subuvimuose prieš bolševizmo "rojų" dris- tančius skelbti agentus. Sunku net įsivaizduoti, kaip būtų atsi- kūrusi laisva Lietuva be šios jaunuolių ateitininkų idealistų pagalbos.

Apie tolesnę ateitininkų ir krikščionių demokratų partijos veiklą bei jų likimą padėję Jono Augustaičio nuomonė su- tiko su nuomone ir išvadamis, pareikštomis A. D. Kizlio-Kiz- laičio brošiūroje "Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą", Chicago, 1974. Tai plačiau kartoti nėra čia vietas, nei reikalo. Pašiten- kinsiu tik trumpom užuominom.

Inž. Stepas Kairys savo atsi- minimuose (Šaulių gimn., Šal- kauskuose, mokausi lenkų kal- bos) rašo: "Šalkauskių šeimoje kalbėta tik lenkiškai. Pats dak- tertas laisvai kalbėjo ir lietuviš- kai, bet p. Barbora Šalkauskie- nė, gimusi Goštautaitė ir augu- si dvare, senoje Lietuvos bajorų šeimoje, suprato lietuviškai, bet kalbėti vargiai galėjo. Jų su- nūs, Stasys bene devynerių me- tų ir Kazys dešimties... tada lietuviškai nesuprato beveik nė žodžio, taip pat ir jų sesutės..."

Everesto kalnas

Jono Augustaičio pirmą kartą sutiktas Stasys Šalkauskis 1923 ar 1924 m. Berlyne pas dr. P. Karvelį iš veido brožų neatro- dę lietuvių, paprašytas studeh- tų ateitininkų kuopelėje paskai- tos, dėl negalėjimo pakenčiamai lietuvių kalba išsireikšti, jis at- sisakė, nors tuomet jis jauėjo 35 savo amžiaus metus. Apie St. Šalkauskį P. Karvelis ir kiti kalbėjo, kad jis šveicarijoje iš- i-gijęs filosofijos daktaro laipsnį už savo disertaciją "Sur le con- fin de deux mondes" (Dviejų pa- saulių sankryžoje), kurioje iš- kelia lietuvių kultūros reikala, kaip esant labai religingam, pa- maldumui, lankas bažnyčią, kas- dien priima komuniją etc.

J. Augustaitis sakosi kiek nu- stebto išgirdęs, kad 1927 m. Pa- langoje ateitininkų konferen- cijoje šis taip svetimu lietuviams atrodęs lenkų kultūros asmuo nukonkuravo seną ateitininkų organizacijos pradininką, "gy- no kaulo ir kraujo" lietuvi prof. Pr. Dovydaičį. Jis spėja, kad be kitų čia bus nemažai pa- veikta oportunistinių polinkių J. A. bendrąklasio dr. Domo Ja- saičio, gal būt įtaigojant jo žmo- nai A. Lukauskaitę (šiaulietei), artimai Šalkauskių šeimai.

Būdamas labai užimtas tiesio- ginėmis savo tarnybos pareigo- mis, jis tik daug vėliau patyręs, kad prof. St. Šalkauskis suorga- nizavęs ateitininkus į federaciją ir gal sekant A. Smetoną tapęs Ateitininkų Federacijos Vadu, su vietose kunigais — dvasios vadais. Tokiu būdu laisva, pa- saulietinė ateitininkų organiza- cija tapo konfesine. Pirmoje ei- lėje čia buvo statoma kataliky- bė, o ne lietuviybė. Gal būt, ma- nyta sulaukti didesnio prieaug- lio kunigų, vienuolių, kitiems

PAUKŠČIAI, KURIE JUOKIASI

"Awake!" žurnalo, korespon- tas iš Australijos rašo apie ypa- tingus paukščius, kurie juokia- si. Juos vadina kukaburais. Tų paukščių niekur kitur nėra, iš- skyrus kaikuriuos zoologijos parkus. Paukštis didesnis už karvelį, turi trumputes kojas, trumpą placią, tarytum lygiai prikiptą uodegytę. Kai kuka- buras sparnus suglaudžia, tai atrodo, kaip plačią juosta apsi- juosęs. Jo snapas panašus į žir- kles, storas stiprus kaklas. Sau- lizda išsiskala panašiai kaip ge- nys, kur randa termitų apga- dintą arba medyje išskaptuoja pagal savo dydį lizdą, ten jis ir peri.

Australai mėgsta gerą juoką, tai džiaugias turėdami pauk- čius "juokdarius". Prieš kiek- laiko australai kukaburus pas- kėlė populiariais Australijos paukščiais. Tų paukščių juokas paprastai nėra garsus, o tai reiškia, kad "kalbasi" tarp sa- vės ir savo teritorijoje. Kai jie susirenka, tai visas pulkas gal- vas užriečia ir kartu juokiasi. Viso pulko garsas nuskamba toli. Paskiri kukaburai juokiasi kiek skirtingais garsais, o kai juokiasi susibūrę, tai skamba kaip besilinksminčių žmonių klegesys gegužinėje.

Kas girdėjo kukaburų "juo- ką", tai sako, kad žmogų "už- krečia maloni humoras".

Besijuokiančius kukaburus galima girdėti bet kuriuo lai- ku, bet ypatingai temstant ir rytui auštant. Todėl vietiniai gyventojai juos vadina "nauja- kurių laikrodžiu". Juos vadina dar ir besijuokiančiais asilais. Vėlesniais ornitologų davi- niais, tų paukščių "juokas" ri- šasi atrodą su jų apgyventos teritorijos sistema ir su kitų te- ritorijų, kur gyvena tie patys "juokdariai". Pasirenka gerą teritoriją, maždaug 1.2 ha vie- nam paukščiui. Šeima su šešiais jaunikliais kontroliuoja apie 18 akrų (7.3 ha). Teritorijų rube- žiai kasmet steigiami prieš pe- rėjimo laiką.

dant į ateitininkų ideologiją, re- ligija tampa universalistinės ka- talikybės pasaulėžiūra...

(Bus daugiau)

liai su patinėliais.

Viresnieji paukščiai dominuo- ja visą "imperiją", o jaunikliai turi palaukti. Bet kur jie gau- na maisto? Jų dieta: driežai, vabzdžiai, paukščių kiaušiniai, pelės, žuvis, varlės ir gyvatės. Kadangi kukaburai neturi kap- liasnepo, tai turi stiprią storą kaklą. — lengvai sudoroja pa- gautą auką.

Tačiau šis paukštis turi daug priešių kuriuos naikina vanagai. Apsaugai nuo priešų turi natūra- lų spalvos kamuflažą. Jeigu ji užpuola vanagas, tai kukaburas atstato savo į žirkles panašų snapą ir purto visą savo kūną, baidydamas vanagą.

Kodėl kukaburas toks popu- liarus? Todėl, kad jis "juokia- si". Bet vis dėlto ne visi jį my- li. Manoma dėl to, kad ne visi myli budelinką laikrodį, kuris pažadina kelias, kai dar nori miego. Kiti nemėgsta, kai paukštis savo snapu pabarškina į lango stiklą, pusryčių prašyda mas.

Kaip ten bebūtų, Australija neturi žirafų, Afrika neturi kengurų, bet turi gražius ir "protingus" kukaburus.

M. Šileikis

♦ JAV prezidentas George

Washingtonas prezidentūros štabe turėjo tik du tarnautojus, kurių vienas dirbo tik dalį lai- ko. Prez. Ulyses S. Grant šta- be tarnavo 6 asmenys, o prez. Calvin Coolidge pakilo iki 46, daugiausia pasiuntinių, rasti- ninkų ir mašininkų. Šiandien Baltųjų Rūnų štabe dirba virš 500 tarnautojų.

— Nelaisvėn pateko keli So- vietų kareiviai, atsisakę kovoti prieš afganistaniečius.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL- DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. JACOBSON, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. J. JACOBSON, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorija sutraukta nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 145 psl. kainuoja \$3.00.

Dr. J. JACOBSON, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DUK Vy- tauto brošiūra, paliečianti to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelias \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanojimo progoms. Jas ir kitas galima įsigyti staliukais ir naujienas arba atsiuntus čekį su pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 North Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

TRYS NAUDINGOS KNYGOS

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI ŠIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KNYGAS:

- 1 — Leonardo Šimučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 2 — Prel. J. B. Končiaus ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 3 — Henriko T. Tamašausko LIETUVIŠKASIS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00
Su žemėlapiu, daug paveikslų.

CEKĮ PRASOME PASIŪSTI, PRIDEDANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

Id yur nose
stuffed up?

Get instant relief
with BENZEDREX
INHALER
nasal decongestant

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAPRASTAI ĮDOMIUS OYDYTO- JO, VISUOMENES VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. GUSENO — MINTYS IR DARBAS, 250 psl. Ileidimas 1908 metų įvykių, Jablonakio ir Totoraičio jaunus dienas ir smu- rpinimą. \$3.00

Dr. A. J. GUSENO — DANTYS, 10 priežiūra, sveikata ir grodis. Kietas viršelias, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštas viršelias tik \$2.00

Dr. A. J. GUSENO — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONĖS. Kvičionas po Europą įspūdžiai. Dabar tik \$2.00

Visos knygos patvirtintos patra, atsiuntus čekį arba money order, prie- medytas kaimas pridedant \$6. parsiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis. Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl. Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill., 60608

Pridedi dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusel metų	\$16.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$ 9.00
	vienam mėnesiui	\$ 3.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$23.00
	pusel metų	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$ 3.50
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo gruodžio pirmo d. Dienraščio kainos:	metams	\$24.00
	pusel metų	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$45.00	
pusel metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.40	
Citose JAV vietose:		
metams	\$48.00	
	Orderis karta su užskaita	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro, šėštadieniais — iki 13 val.		

Nepanašūs talkininkai

Kaip pasikeitė laikai! Nepraėjo dar nei 40 metų nuo tų žiaurių Birželio trėmimų į Sibirą, kada ištisos lietuvių šeimos buvo pakraunamos į sunkvežimius ir, ginkluotiems mongolams lydint, pervežamos į geležinkelio stotis ir kaip gyvuliai sukašamos į prekinis vagonus. Tomis dienomis nematė lietuvių, kurio veidas nebūtų sukaustytas žiaurios pagiežos okupantui, kurio širdis nebūtų pasrūvusi krauju. Bet nepraėjo ir 40 metų, to paties okupanto agentus pasitinka su šypsena veiduose.

Tie mongolai nežinojo, negalėjo atskirti, kuris Pūkūnas, kuris Budraitis ar Dovydaitis. Kiekvieną enkavedistų būrį lydėjo lietuvis, kuris parodydavo duris, kurias enkavedistas šautuvo buože turėdavo daužyti. Todėl neuostabu, kad antra kartą toms azijatų bangoms užplūstant Lietuvą, lietuviai stengėsi, kiek galėdami, toliau nuo jų pabėgti.

Bet ir laisvės šalyje gyvenančių lietuvių komunistai nepalikio ramybės. Jie ir čia surado sau talkininkų. Tik tų talkininkų veidai pasikeitė. Išvežimų metu enkavedistus lydėjo lietuviai buvo paprasti žmonės, kurie tikėjosi iš to geresnio gyvenimo, naujų perspektyvų ir nežinojo tikrų okupanto tikslų. Išvežimo tarpe atsiradę agentų pagalbininkai-talkininkai yra jauni žmonės, baigę aukštus mokslus su įvairiausiais diplomais ir gerai žino išvežtųjų į Sibirą lietuvių likimą. Ir kas galėtų pasakyti, ko siekia tie daktarai, solistai ar kitokie agentų talkininkai? Kas žino? Tik vieną jie turi bendrą: anie parodydavo išvežimui pasmerktą lietuvių duris, o šitie padeda okupanto agentams įeiti į lietuvių redakcijas, į lietuvių sales ir į jų rezidencijas.

Kada žmonės gyvena pertekliu, tada jiems prireikia žaidimų. Ir okupantas atėjo išveiviams lietuviams į talką. Pirmiausia pasiūlė pažaisti nemokamomis atostogomis okup. Lietuvoje. Susižavėjo menininkai, daktarai. Pamatęs, kad lietuviai kimba ant jo kabliuko, okupantas pasiūlė kitą žaidimą. Pasiūlė jaunimui vykti į Vilniaus propagandos kursus, kurie dėstomi lietuvių kalba. Kaip reikia "džiaugtis"! Okupantas susirūpino, kad išveivijos lietuvių jaunimas neužmirštų lietuvių kalbos. (O kodėl

Gudijos lietuviams uždrausta mokytis lietuviškai?) Šitas kabliukas irgi buvo greitai nurytas.

Pasisekus su pirmaisiais žaidimais, okupantas nuėjo toliau. Šį kartą jis numetė kabliuką ne kuriai nors grupei, bet visai išveivijai, surengti jai didelį koncertą. Agentai pranešė talkininkams, kad nustatyta diena bus atsiųstas geriausias dainininkas ir kad jie iš anksto pasirūpintų koncerto surengimu. Talkininkai tuoj išnuomavo Jėzuitų Jaunimo Centro salę, o prieš koncertą Marijonų globajamas dienraštis pasiūvė su reklama. Ir vargšas Petrutis, užmiršęs, kodėl ir kaip jis čia atsirado, pridėjo savo trigrasį. Sibiran ištremtiems lietuviams okupanto tokių koncertų neruošia. Ir taip į gerai išreklamuotą koncertą prigužėjo pilna salė. Okupantas neapsiriko. Jo numestą kabliuką išveiviai greit nuryjo.

Joks okupanto agentas nesėdės salėje, jeigu ten bus Lietuvos trispalvė arba kabės Vytis. Žinoma, todėl tokie "menkos vertės ženklai" iš salės buvo išnešti. Ir ar ne keista, kad nei vienas to koncerto dalyvis dėl to neprotestavo ir iš salės neišėjo? O ten buvo, kaip kiti rašo, aukšti Liet. B-nės pareigūnai. Argi jie užmiršo duotą priesaiką?

Ir taip lietuviai, kurie nuo enkavedisto nagų pasitraukė iš Lietuvos, čia tų pačių agentų pavedimu surengtame koncerte kėlė ovacijas, užmiršdami apie Sibiro lietuvių ir tuos tūkstančius medinių kryželių, kuriais buvo pažymėti lietuvių kankinių kapai.

Patsai solistas čia nieko nekaltas. Jis, kaip okupuotos Lietuvos gyventojas, turėjo važiuoti ir dainuoti, kada jam buvo pasakyta. Bet čia gyvenantiems lietuviams okupanto įsakymu rengtuose parengimuose dalyvavimas, manau, yra nusikaltimas.

Ignas Petrauskas

VL. BAKUNAS

Pastabos iš tolo

Po atostogų — grįžtu...

(Pabaiga)

Net nemėginu to laikotarpio įvykių aprašyti, bet, dabar grįždamas prie savo pastabų iš tolo, paminėsiu tik kai ką, irgi tik dalinai — tik dėl to, nes tai jau praeityje.

Visas Los Angeles lietuviškojo gyvenimo "apsisukimas" vyksta (veikė išimtinai) lietuviškosios parapijos salėje ar kitose patalpose — baldų, susirinkimų, minėjimų, koncertų, simpoziumų ar kitokioje formoje. Antroje vietoje, taip pat visiem priimanomomis sąlygomis — talkina lietuvių Tautiniai Namai, kuriuose irgi gana dažnai vyksta visokio pobūdžio lietuviški "pasirūpinimai" — nedarant skirtumo jokiai patriotinei lietuviškai organizacijai. Skirtumas čia tik toks, kad parapijos salė yra kur kas didesnė, su scena, talpinanti (rodos) 400 žmonių, dėlto didieji "mitingai" ir baliai daugiausia vyksta parapijos salėje. Bet... čia lietuviškų renginių jau tiek gausu, kad reikia labai anksti užsisakyti

vieną ar kitą lietuvišką salę, mes visi savaigaliai užimti ir labai dažnai, bet kurį savaigalių, vyksta didesnio masto parengimai ne du — tą pačią dieną ir abiejose salėse.

Paminint vos kelis — didesnius renginius, parapijos salėje sutraukusius daugiausia publikos, tai Kalifornijos Radijo Klubas (išlaikantis lietuvišką Los Angeles radijo valandėlę) rudeninis balius pavykęs labai puikiai netik publikos gausumui bet kas svarbiausia, kad baliuje dalyvavo turbūt visų stambesnių organizacijų vadovai, jantys asmenys, tuo savo atsilankymu pritarant radijo valandėlių vadovybės vedamai (programose) neutralumo linijai — duodant žodį visiems, bet neįsileidžiant į jokiais "lietuviškos politikos" diskusijas arba jų užuominas, kad vėliau reikėtų duoti laiko atsakymui iš priėjusių pusės. Tas "receptas" pasirodė esąs labai geras, nes jau eilę metų lietuviškosios parapijos salėje, kurioje nėra jokių politinių ezezių, dėl kurių skursta kai kurios kitos lietuviškos radijo

valandėlės.

Los Angeles lietuviškoji radijo valandėlė, turbūt, yra "unikumas" savo struktūroje: yra net keturi nuolatiniai valandėlių vedėjai, visai nepriklausomi vienas nuo kito (bet artimai bendradarbiaują kiek tai liečia "neutraliteta") ir visi keturi (aš esu vienas iš jų) yra radijo klubo valdybos nariai, "įstatymiškai" vadinami klubo direktoriais, nes klubas yra užregistruotas valdžios (Kalifornijoje) įstaiga kaip pelno nesiekianti korporacija. To mūsų, Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubą valdybą sudaro: pirmininkė — D. Kaškelienė, vice-pirm. — H. Bajalis, ižd. Pr. Gustas, sek. J. Gedminas (neįrinktas, bet kooptuotas valdybą — pasitraukus buv. pirmininkui J. Mitkui iš rinktos valdybos), parengimų (balų) vadovė O. Macienienė ir programos koordinatorius Vl. Gylis — su manim kaip jo padėjėju, man atsisakius visokių kitų, net pirm. pareigų tada (po rinkimų) dar būnant nevisai sustiprėjusio, bet sunkios ir sudėtingos širdies operacijos.

Ne visur ir visada ir mes valdyboje esame vienos ir tos pačios nuomonės, bet iki šiol, be ginčų, esame beveik visada sutarę ir susitarę, o tai išėjo į naudą radijo valandėlei, kuri yra stipriausia (su netoli 20,000 dorių "grynais" savo banko sąskaitoje) mūsų išveivijoje. Žinoma, ta aplinkybė (dolerinė suširdė esąs labai geras, nes jau eilę metų lietuviškosios parapijos salėje, kurioje nėra jokių politinių ezezių, dėl kurių skursta kai kurios kitos lietuviškos radijo

lės gera valia ir orumas išaiškytas; bet kaip ilgai? Palauksime...

Rodos Lietuvių Fondo atstovų posėdžio metu neseniai buvo verkšlenama kad reikia būti formacijos — puoselėja lietuviškos politikos "rietas", atstovaudamos tik vieną kontraversijos pusę. Tai — reikėtų palikti lietuviškajai spaudai, kuri tokias temas gali gvildinti kasdien. Mūsų, Los Angeles lietuviškajai radijo valandėlei netik nereikia jokios Lietuvių Fondo ar kitokios viešųjų lietuviškų fondų paramos, mums net nepraeina — aukos mūsų valandėlei paramai plaukia šimtinėmis beveik kiekvieną valandėlę iš mūsų klausytojų, kurie aukų net nepraeina nesistęsi — jei nebūtų patenkinami valandėlės programa, kurioje be kita ko leidžiama kalbėti (be jokios polemikos) nuo Bobelio iki Kojelio. Jei kai kurioms kitoms radijo valandėlėms toks programų "receptas" netinka — visai nesistęsi jų "ašaromis", stengiantis suvilginti gan imponuojančius Lietuvių Fondo resursus, kuriuos naudojant, kaip ir iki šiol, reikia elgtis labai atsargiai skiriant jų galimai švietimui.

Buvo Los Angeles BALFO direktorių suvažiavimas, kuriame, kaip ir buvo galima laukti — dalyvavo tos milžiniškų nepelnų organizacijos (tikrai tarpinės globaliniuose remsuose) pirmininkė ponija Marija RU-

DIENE, atvykusi čia su savo gyvenimo palydovu inž. A. Rudžiu. Suvažiavimo proga buvo puikus balius, paskui minėjimas (BALFO 35-kių metų sukakties) — akademija. Apie tai sekančią kartą, juo labiau, kad turėjau progos pasikalbėti su ponija Rudiene aerodrome, jai tik atvykus ir palydint (taip pat aerodrome) jai išvykstant. Tai gi — iki sekančių pastabų, bus apie tai daugiau.

LOS ANGELES Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija, įsistėjusi prieš apie 20 metų, dabar, po ilgesnės, net kelių metų pertraukos, grįžta į 9 d. Tautinio Namoose sušauktą susirinkimą, kuriame vienbalsiai buvo pasisakyta, kad draugijos veiklą reikia plėsti ir ne tik Klaipėdą bet ir visą Mažąją Lietuvą atnaujinti su šios likimo draugijai ir Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija čia, Los Angeles, surengė apie tuziną Klaipėdos (sukilimo) minėjimų, kurie pripildė parapijos ar Tautinių Namų sales, tais įvykiais (ir istorija) besidominančios publikos. Toks minėjimas ruošiamas ir 1980 m. sausio 13 d. Los Angeles lietuviškosios parapijos salėje, kuris ruošiamas (pirmą kartą) sudėtinam pastangom: šaulių Juozo Daumanto kuopos ir Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos sutarimu. Sekmadienį (sausio 13 d.) bus vėliavų pakėlimas parapijos mokyklos kieme, 10 val. ryto, iš kur bus žygiuojama su šaulių ir kitų organizacijų (Nukelta į penktą puslapį)

V. Stankūnienė

Medžio raiziny

V. KAROSAS

Užbaigiant Vilniaus universiteto minėjimą

(Tęsinys)

Dar didesniu kontrastu nuskambėjo prof. Maceinos pasisakymas dėl Lietuvos priverstinio krikšto pasekmių. Absoliutaus valdovo įsakymu įvykdytas krikštas ne sukrįščionino tautos. Valdovo įsakymu buvo sunaikinti aukurai, iškirsti gojai ir šventi ažuolai, likviduoti valdybos, bet tuomet nebuvo sunaikinta pagonybės dvasia, kuri įžengė ir įsiviešpatavo naujai pastatytose krikščioniškose bažnyčiose. Prof. Maceina šios svarbios minties nedavė iki loginio galo, nes tuomet gautume atsakymą, kodėl Vakarų ir Rytų Europoje po virš tūkstančio metų krikščionybės prasi-veržė barbarizmo orgijos, pareikalavusios šimtą milijonų žmonių aukų.

Savo paskaitoje prof. Maceina tolygiai pasisakė prieš mesijanizmą ir prieš religijos panaudojimą politiniams ar tautiniams uždaviniais pasiekti.

Tais savo teigimais prof. Maceina kritikavo pačius Vilniaus Jėzuitų Akademijos dvasinius pagrindus, neminėdamas jų vardo, nes jėzuitai stvėrėsi moralinio ir fizinio smurto savo tikslams pa-

siekti. Prisilaikydami savo obalsio, kad tikslas pateisina priemones, jėzuitai nesukrįščionino tautos, bet persunkė ją fanatizmu, misticismu ir barokinio stiliaus teatraliniu pamaldumu.

Ši Prof. Maceinos paskaita būtų tapusi viena iš didžiausių sensacijų LKMA minėjime, bet ji nesukrėtė klausytojų proto ar vaizduotės. Viena nes dėjo savo mintis tipingai barokiniam stiliuje, kuriame pametama vedamoji mintis, nu-einant į šalutinius lankas. Antra, kaip St. Šaškaus kio mokinytis ir bendrai neatsipalaiduojąs nuo to-mistinės galvosenos, visur ieško sintezės tarp praetis ir dabarties, tarp tautos ir religijos, kas jį nuveda į prieštaravimus. Maceina neįstengė įžiūrėti kad Jėzuitų Ordinas buvo pašauktas kontrreformacijos sunaikinimui renesanso, humanizmo ir reformacijos sąjūdžius, kurie iškilo kaip istorijos varomoji jėga naujųjų amžių epochoje.

Nežiūrint visų trūkumų, nedaugumų ar nesugebėjimų išvesti savo tvirtinimų iki loginio sprendimo, prof. A. Maceinos paskaita buvo vienu metu kritišku žodžiu bene visuose Vilniaus u-to minėjimuose, netiesioginiai aptarusi Vilniaus Jėzuitų Akademijos dvasinį palikimą, bet nesugebėjusi įžvelgti į dabarties istorijos procesus, kurie lems lietuvių tautos likimą.

Po šios nepilnos Vilniaus u-to minėjimo apžvalgos, toli gražu neapimant visų jo aspektų, ten-

ka prieiti prie komentarų. Turėsime pradžioje nustatyti kriterijumą, kuriuo teks vertinti Vilniaus u-to minėjimų rezultatus

Grįžkime trumpam į gimnazijos laikus. Anuomet mokytojas sprendė kiek mokinytis sugebėjo įsivinti dėstomą dalyką ir kiek savistoviai įstengė pritaikinti išminktą mokslą matematikos uždaviniams spręsti ar paruošti namų darbo rašinį apie perskaitytą literatūrinį veikalą. Iš mokinio atsakymų mokytojas sprendė apie mokinio sugebėjimus, inteligenciją ir pažangą moksle.

Bet kokių autoritetų tektų remtis vertinant profesorų ir moko daktarų paskaitas? Šuo atveju istorija yra didžiausias mokytojas ir autoritetas, nes jos eigoje yra patikrinamos anksčiau skelbtos teorijos, įsitikinimai, tikėjimai, sugebėjimai pažinti tikrovę, spręsti gyvenimiškas problemas ir kaip numatyta ateitis.

Iš keturių šimtų metų perspektyvos aiškiai matome kaip atrodo kraštai ir tautos kuriose kontrreformacija atlaikė viduramžių peizijas ir kuriose reformacija nutiesė dvasinio pagrindus naujųjų amžių epochai. Nė vienas iš visų minėjimų paskaitininkų, kiek man teko išklausti LKMA XI suvažiavime ar skaityti spaudoje, nesvars-tė šioje istorinėje plotmėje Vilniaus u-to įkūrimo ir jo įtakos lietuvių tautai.

Istorikas filosofas u. Durant, apžvelgęs moks-

lo ir kultūros padėti XVI ir XVII am. padarė sekančią išvadą: "After the burning of Bruno and the intimidation of Descartes ky, GGalileo's fate, european philosophy became a Protestant monopoly" (W. & A. Durant The Age of Reason begins. The Story of Civilization. Part VII).

Kontrreformacija nustačiusi, kad pasireiškusi renesanso įtakos politinė, tautinė ir asmeninė laisvė pagimdė humanizmą ir reformaciją, Tri-dento susirinkimo nutarimu sustiprino ir praplė-tė šv. inkviziciją, Index librorum prohibitorum (Uždraustų knygų sąrašas) ir išvystė moralinį ir fizinį smurtą. Dvasinio ir politinio teroro sąly-gose mokslas ir kultūra negali suklestėti, ką įro-dė ir DLK istorija. Moralinis ir fizinis teroras DLK nepasiekė tokio laipsnio, kaip kitose kontre-formacijos užvaldytose šalyse, nes jėzuitams ne-pasisekė įvesti Rzeczpospolitoje absoliutizmo, ko visomis išgalėmis siekė.

Nė vienas iš paskaitininkų, ar rašiusių spa-u-loje, net iš toli neužsiminė apie knygų d-rie pat didžiųjų Vilniaus Jėzuitų Ak-rimų vartų, kitų religijų šventovių ir kul-centrų naikinimą, nes šie nutylėti faktai sugrieu-tų jų kuriama mitą apie didelius jėzuitų nuope-nus lietuvių tautai.

(Bus daugiau)

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

NUODĖIŲ ATLEIDIMAS

Apie nuodėmių atleidimą yra įvairių nuomonių. Todėl klausimas, kas gali atleisti nuodėmes? Žiūrėkime ką apie tai sako šventasis Raštas. Parašyta, kad nuodėmių atleidimas yra Dievas, mūsų dangiškasis Tėvas. Psalmė 103:2,3 skaitome: "Garbink Viešpatį, kuris atleidžia visą tavo nusidėjimą". Psalmė 130:3,4: "Jei tu, Viešpatie, palaikysi nuodėmes, kas išsilauks? Juk pas tave yra atleidimas, kad tavęs bijotų". Maldoje mes prašome: "Atleisk mums mūsų kaltes, kaip mes atleidžiame savo kaltininkams" (Mato 6:12). "Jei išpažįstame (tam, prieš ką nusidėjome) savo nuodėmes, Jis (Dievas) yra ištikimas ir teisingas, kad mums atleistų mūsų nuodėmes ir apvalytų nuo kiekvienos neteisybės" (1 Jono 1:9). Šv. Raštas aiškiai sako, kad nuodėmes turime išpažinti tam, prieš ką mes nusidėjome, ir prašyti, kad atleistų mums mūsų nusidėjimą. Jei nusidėjome prieš Dievą, tai Dievui išpažinkime, jei prieš broį, tai broliui.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

J. Murkanti, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulecki Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Prima liguosius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti 374-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics

Medicinos direktorius
1938 S. Mainheim Rd., Westchester, IL
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2723

TEL. - BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Jėdaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET
Val. antradi, 1-4 popiet, ketvirtadi, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-7890
Rezidencijos telefonai: 442-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Endoskopiškai, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisas 2652 WEST 57th STREET
Tel. PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradi, trečiadi, ir penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniai 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Amnėnai - Protėzai. Mod. bendra. Speciali pagalba vyrams (Arch Support) ir t. t.

VAL.: 9-4 ir 6-8, Šeštadieniai 9-11
2650 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Tel.: PR 8-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.

5025 CENTRAL AVE.

St. Petersburg, Fla. 33710

Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAIMA
R. BERNAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 374-1882 arba 375-5996

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

HEART DISEASE

Vokietijoje mirusieji lietuviai

Oskaras Kieselbachas mirė 1979 liepos Bismarke. Palaidotas liepos 13 to miesto kapinėse. Vėlonio šeimai laidotuvių dalyvius pakvietė į sveitinę kavos. Buvo gimęs 1906 rugpjūčio 20. 1941 repatrijavęs į Vokietiją. Vasario 16 gimnazijoje, kol ji buvo Diepholze, dėstė vokiečių kalbą ir kurį laiką ėjo direktoriaus pareigas. Liko našlė ir išteikėjusi dukra.

Adolfas Hermanas, statybos inž.-architektas, mirė 1979 liepos 23 Wuppertaly. Palaidotas to miesto kapinėse šalia motinos. Paliko žmoną, seserį brolius.

Buvo gimęs 1909 gruodžio 27 šunskų kaime, Marijampolės apskr. Karo audra buvo nubloškusi į Lenkiją. Į Vak. Vokietiją pas brolius ir seserį atvyko 1977. Antanas Išganaitis, VLB Neustadto apylinkės narys, mirė 1979. Buvo gimęs 1912 gruodžio 16 Šiauliniėje, Sakų apskr.

Vanda Šternienė-Grasaitė, VLB Hamburgo apylinkės narė, mirė 1979 liepos 29 Hamburg-Farmse. Palaidota rugpjūčio 7 Pinkenriek kapinėse Hamburg-Mihelmsburge. Laidojimo apieigą atliko ir gedulingas pamaldas atlikė kun. V. Šarka. Buvo ligoninėje Lietuvių katalikų parapijos komiteto pirmininkė.

Buvo gimusi 1901 vasario 12 Vilniuje. Jos nuostabi paslauga yra pajutę daugelis hamburškių.

Ona Kleinienė-Hermanaitė mirė 1979 liepos 30 Geesthachte-Elbe. Palaidota 1979 rugpjūčio 7 Speckenbergo Waldfriedhof kapinėse.

Hermanas Septynius, VLB Hanau apylinkės narys, mirė 1979 rugpjūčio 2 plančių vėžiui. Prieš sudegiant lavoną krematoriume, laidojimo apieiga Hanau miesto kapinių koplyčioje rugpjūčio 8 atliko kun. Fr. Skėrys ir vietos kun. Happelt. Atsiveikinti susirinko apie 70 žmonių. Po apieigų visi buvo pakviesti į kavą.

Buvo gimęs 1901 rugsėjo 23 Paeledynuose, Klaipėdoje krašte. 1927 baigė Tauragės moky-

tojų seminariją ir mokytojų įvairiose mokyklose. 1941 buvo paimtas į vokiečių kariuomenę, kur buvo vertėju. 1943 perkeltas į Daniją. Ten sulaukė karo pabaigos. Iki 1947 gyveno DP stovyklose, 1947-50 mokytojaus vokiečių mokykloje. Nuo 1950, gyvendamas Hanau, dirbo įvairius darbus. Iš dviejų santuokų susilaukė trijų dukrų ir sūnaus. Buvo susipratęs lietuvių ir evangelikas.

Emilis Skeberdis, dipl. inž., VLB Müncheno apylinkės narys, mirė kaulų vėžiu 1979 rugpjūčio 16 Münchene. Palaidotas rugpjūčio 22 Müncheno Nordfriedhof kapinėse. Sudėta daug vainikų, tarp jų ir VLB Müncheno apylinkės. Laidojimo apieiga atliko kun. Fr. Skėrys. Jautrius atsisveikinimo žodžius tarė firmos Moll atstovas ir VLB Müncheno apylinkės pirmininkas inž. R. Hermanas. Dalyvavo apie 80 žmonių. Po laidotuvių visi pakviesti į kavą. Paliko našlę Birutę, dukrą Aušrelę, sūnų Mindaugą (Vasario 16 gimnazijos mokinį), tris seseris.

Buvo gimęs 1933 vasario 28 Kaune. 1952 baigė gimnaziją Biržuose, 1957 - Leningrado vandens transporto ir uostų statybos institutą dipl. inžinieriaus laipsniu. Dirbo inžinierium Rusijoje ir Vilniuje. Į V. Vokietiją su tėvais ir žmona atvyko 1959. Dirbo didelėje Bavarijos statybos firmoje Moll, kuriai suprojektavo ir įvykdė daug tiltų, hidroelektrinių, užtvankų ir kt. statybų. Labai rūpinosi savo vaikų lietuvių - leido į vargą mokyklą ir kantriai vežiojo į visus lietuvių renginius. Buvo įsijungęs į Vokietijos LB veiklą, keletą metų buvo VLB Müncheno apylinkės valdybos narys.

Viktoras Gulbinas, VLB Müncheno apylinkės narys, mirė 1979 rugsėjo Diesene. Palaidotas rugsėjo 14. Buvo gimęs spalio 29.

ŽAGARĖS KLUBAS

Lietuvių Žagarės klubo priešmetinis narių susirinkimas įvyko lapkričio 25 dieną Anelės Kojak salėje, 4500 South Talman Ave. Susirinkimas buvo gausus. Jį atidarė pirm. Paul Masilionis, pranešdamas, kad mirė klubo narys Julius Klimas. Jis buvo senas narys ir daug dirbęs šio klubo naudai. Jo atminimas pagerbtas minutės tylą ir suskaupimu, o šeimai išreikšta gili užuojauta. Prie vėlonio karsto atitinkamu laiku buvo išstatyta gėlė klubo vardu.

Perskaitytas nutarimų raštinių protokolais ir kitų valdybos narių pranešimai, kurie priimti vienbalsiai. Su žiemos šventėmis buvo pasveikinta spauda - Naujienos, S. Barcus radijas ir Dariaus-Girėno posto veteranai. Taipgi klubas nutarė, kad ateityje prie mirusių narių karsto bus išstatyta gėlė, kurios vertė bus \$25, o ne \$20, kaip buvo iki šiol. Visi sutiko.

Knygų revizijos komisijon išrinktos: Jennie Povilaitis, Bernice Krasauskas ir Peggy Dovičauskas. Jos susirinko sausio 13 dieną 3 val. popiet pas ponus Masilionius.

1980 metams liko patvirtinta pati valdyba: pirm. Paul Masilionis (vicepirmininkas bus išrinktas sekančiame susirinkime), nutarimų rašt. Rožė Didžgalvis, finansų rašt. Herman Danta, kontrolės rašt. Josephine Masilionis, kasierius Matt Povilaitis, koresp. Rožė Didžgalvis.

Po susirinkimo buvo vaišės, malonus pobūvis ir visa valdyba linkėjo narjams linksmų švenčių ir geros sveikatos ateinančiais metais.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks sausio 28 dieną anksčiau minėtoje salėje.

Rožė Didžgalvis, koresp.

Senovės lietuviai ažuolą laikydavo šventu medžiu, o ažuolynuose kūrėdavo amžiną ugnį ir aukodavo dievams aukas. Pasaulyje žmonės apie 300 krūmų bei medžių laikė šventais.

Pakistano diktatorius gen. M. Zia nesirengia gintis nuo įsiveržti norinčių rusų karių.

Mold With A Dual Personality

Many people think of Cream Cheese and Pineapple Mold as dessert - particularly after a heavy meal. Made with either lemon flavor or lime flavor Jell-O, cream cheese and chopped walnuts, and garnished with generous dollops of thawed Birds Eye Cool Whip non-dairy whipped topping, the mold provides a light and lovely finale to dinner. Just as many people fancy it as a salad, and the same recipe framed in a bed of lettuce and garnished with mayonnaise is a happy choice to accompany a platter of cold cuts, a basket of rolls and your favorite beverage.

Cream Cheese and Pineapple Mold
The two Heatator Fireplaces re-circulate heated air back into the room. This feature alone reverses the usual heat loss characteristic of most fireplaces, according to the designers of "Centenergy 78".

The fireplaces were inspired by Home Crafts, Inc. Floral Park, New York. Heatator Fireplaces, a Division of Veng Industries, Inc., located in Mt. Pleasant, Iowa, manufactures a complete line of built-in, freestanding and wall-mounted fireplaces. They are electric or wood-burning models.

Drain pineapple, reserving juice. Add water to juice to make 1-1/2 cups. Dissolve gelatin in boiling water. Add measured liquid and lemon juice. Gradually add 2 cups of the gelatin to the cream cheese, blending well. Chill until thickened. Stir in walnuts and pour into a 6-cup ring mold. Chill until set, but not firm. Chill remaining gelatin until thickened. Fold in pineapple and spoon into mold. Chill until firm, about 3 hours. Unmold. Serve as a dessert with thawed frozen whipped topping, or as a salad with mayonnaise, if desired. Makes about 6 cups or 12 servings.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1004

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpUBLIC 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-9111

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Viešos programos iš WOPA

1400 KIL A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00-4:30 val. vak. Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30 val. ryt.

Vedėja Aldona Daukus

Telef.: HEmlock 4-2432

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 9 val. vak.

Viešos laidos iš WOPA stoties, bengs 1400 AM.

St. Petersburg, Fla., 5:30 val. p.p. iš WTIS stoties 1110-AM bangs

2646 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. 778-5374

TRUMPAI

— Juozas Navikas, Hobart, Ind., tapo Naujienų skaitytoju, užsakydamas jas vieneriems metams per mūsų atstovą ir korespondentą Indijoje K. Čiurinską. Dėkojant už dėmesį ir pastangas, gerą žinių malonų skelbti visiems skaitytojams prašant platinti Naujienas.

— Stasys Tiškevičius iš Marquette Parko atsuntė \$50 už metinę prenumeratą, o likutį paskyrė Naujienų paramai. Dėkui už ankstybą pratesimą ir už auką. S. Tiškevičius ir jo žmona prenumeruoja daugelį laikraščių ir visus juos gausiomis aukomis paramai.

— Dėkui Adelę Poderienę iš Hackettstown, N. J., už ankstybą prenumeratos pratesimą ir už \$4 auką. Taip pat dėkui tos valstijos tautiečiai, užsiskiusiam Naujienas vieneriems metams, bet pavadė nė gyv. vietos prašiusiam neskelbti.

— J. Ardicikas iš Kelly Parko kiekvienais metais paramai Naujienų leidimą. Dėkui už ankstybą prenumeratos pratesimą ir už \$7 auką.

— A. ir K. Jasinskai iš Calumet City, Ill., buvo išvykę Floridon atostogoms. Ta proga apilankė savo mielus gimines. Dėkui už gerus linkėjimus ir už \$5 auką prie metinės prenumeratos.

— Dėkui A. Šaulinskui iš Calistoga, Cal., už ankstybą prenumeratos pratesimą ir už \$10 auką.

— Illinois valstijos loterijoje Pot of Gold lošime laimėjo 884704. Lucky Stars lošime laimėjo 61, 08, 079, 847 ir 19939. BBilietai yra 01, 03, 80, o lošimas buvo sausio 4 d.

— Cicero BALF'o 1979 m. v. jauš proga šimtininkų ratelio nariams ir šiemet įstojo daktarai: Pranas ir Joana Budininkai, Justinas Dėdinas, Ferdinandas

V. ir Vanda Kaunai, Petras ir Sieta Kisieliai, Algimantas Keleras, Antanas ir Alina Lipskiai, Jolanta ir Šarūnas Peckai ir Benediktas ir Gabrielė Ročkai ir muz. Antanas ir Valė Bėkriduliai, prekybininkai ir Petras Rita Dūdai ir finansininkos Juozas F. Gribauskas, St. Anthony Savings vėdejas, suaukodami BALF'o šalpos darbus paremti per \$1,127.00.

— OPERA WEST, INC., Los Angeles, Cal., stato Verdi 4 veiksmų operą "La Traviata" sausio 13 d. 2:30 vak. popiet Fairfax aukšt. mokykloje. Iš lietuvių pagrindinėse rolėse dalyvauja Birutė Dabšienė ir Regina Kungienė. Chore dainuoja Vita Polikaitytė. Bilietus užsakykite pas B. Dabšienę 665-4303, R.Kungienę 660-6020 ir R. Vizgirdą 626-7200. Bilietų kainos: 10, 7,50 ir 5 dol.

— Šaulių Juozo Daumanto kuopa, Los Angeles, Cal., talinama Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos, rengia Klaipėdos Krašto prie Lietuvos prijungimo minėjimą sausio 13 d. sekmadienį, parapijos salėje. 10:00 val. ryto vėliau pakėlimas parapijos mokyklos kieme, 10:30 val. šv. Mišios už Klaipėdos sukilime žuvusius ir vėliau mirusius sukilėlius — šaulius, 12 val. parapijos salėje rašytojo-laureato Jurgio Gliados paskaita "Apie mažalietuvius ir jų nuopelnus puoselėjant lietuviybę". Po paskaitos — trumpa meninė programa. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Įėjimas — velni.

— Šv. Rašto Tyrinėjai dar turi ribotą skaičių dviejų naujų knygų, vadinamų "Dieviškasis Amžių Planas" ir "Laiškas Prisiartinio". Šitas dvi knygas prisiūsime pareikalavusiems už \$1.00. Adresas: J. Muzikant, 195 Van Pelt Ave. State Island, N. Y. 10303. (Pr.)

— Horoscopes or Astrologica Tarot Card Readings. Saturday 11 to 5 no appointment necessary. ELINOR JAKSTO, 17 N. STATE St., Rm. 1717. Mes kalbame lietuviškai. 782-3777 or

Beržas tėviškės pakelėje

925-8392. Professional Member American Federation of Astrologers. (Pr.)

Skaitytojų Balsai

Gerbiamieji!

Būnant paskirtam intensyviu darbu US Steel plieno liejykloje, teko net visas metines šventes praleisti besidarbuijant prie skubių remonto darbų. Plieno gamyboje vyko didelė įtampa ir pėkrautai vykdančiam gamybą, kai kurie įrenginiai susidėvėjo ir buvo reikalingi remonto.

Dabar mūsų Chicago South Works yra tvarkoje, bet galimi ir nemaži sušlubavimai: Vyksta pasitarimai dėl naujos darbo sutarties, kur unijos militantai reikalauja visokių ir didelių naujovių, o US Steel bendrovė dabartinę sutartį, kuri baigiasi liepos 31 d., reikalauja be jokių išimčių pratęsti dar trejiems metams.

Skirtumai yra labai dideli. Bendrovė imasi darbininkų atleidinėjimų, o unija grasina streiku savo reikalavimus įgyvendinti. Atrodo, kad dabar bus laisvesnio laiko ir aš dažniau atsiliepsi.

Kartu su šiuo laiškeliu siunčiu \$50 paramą Naujienoms, kad jos mane ir ateityje nuolat lankytų.

Su geriausiais linkėjimais, J. Janulaitis Chicago, Illinois se valstybės kovotojai už "lais-

BALFO TALKININKAI

Stasė Cecevičienė Šaulių Sąjungos CV ir Vytauto Didžio Sautų rinktinės moterų vadovė, paruošė vašes Balf'o Chicago apskrities lėšų telkimo vajuš užbaigiamojo susirinkimo progą. St. Cecevičienė talkininkavo šaulės Marija Sėduikienė ir Vilma Petronienė.

Balf'o užbaigiamasis susirinkimas įvyko gruodžio mėn. 16 d. Vajaus globėjai, jau ketvirtą kartą, buvo Midland Savings and Loan Association prezidentas Frank Zogas.

Kostas ir Kotryna Repšiai nuolatiniai Balf'o ir kitų organizacijų talkininkai daug prisidėjo prie Čiurlionio ansamblo koncerto rengimo. Jie rūpinosi, kad čiurlioniečiai vašingoje Chicagoje būtų sotūs.

Kostas Januška

KOVOTOJAI UŽ "LAISVĘ"

Paskutiniai dienų įvykiai Irane ir Pakistane nevienam amerikiečiui ir lietuviui atidarys akis. Daugelis amerikiečių yra pasipiktinę Amerikos valdžios kvailumu. Ten užgrobia JAV nuosavybę, ambasadas, konsulatų, terorizuoja surištus musulmonus, o mes tiems teroristams siunčiame maistą. Matėme per televiziją, kaip vienas juodukas, unijos vadas, atsisakė krauti laivan ryžius dėl Irano, bet Carteris įsakė pakrauti ir nuvežti tuos ryžius.

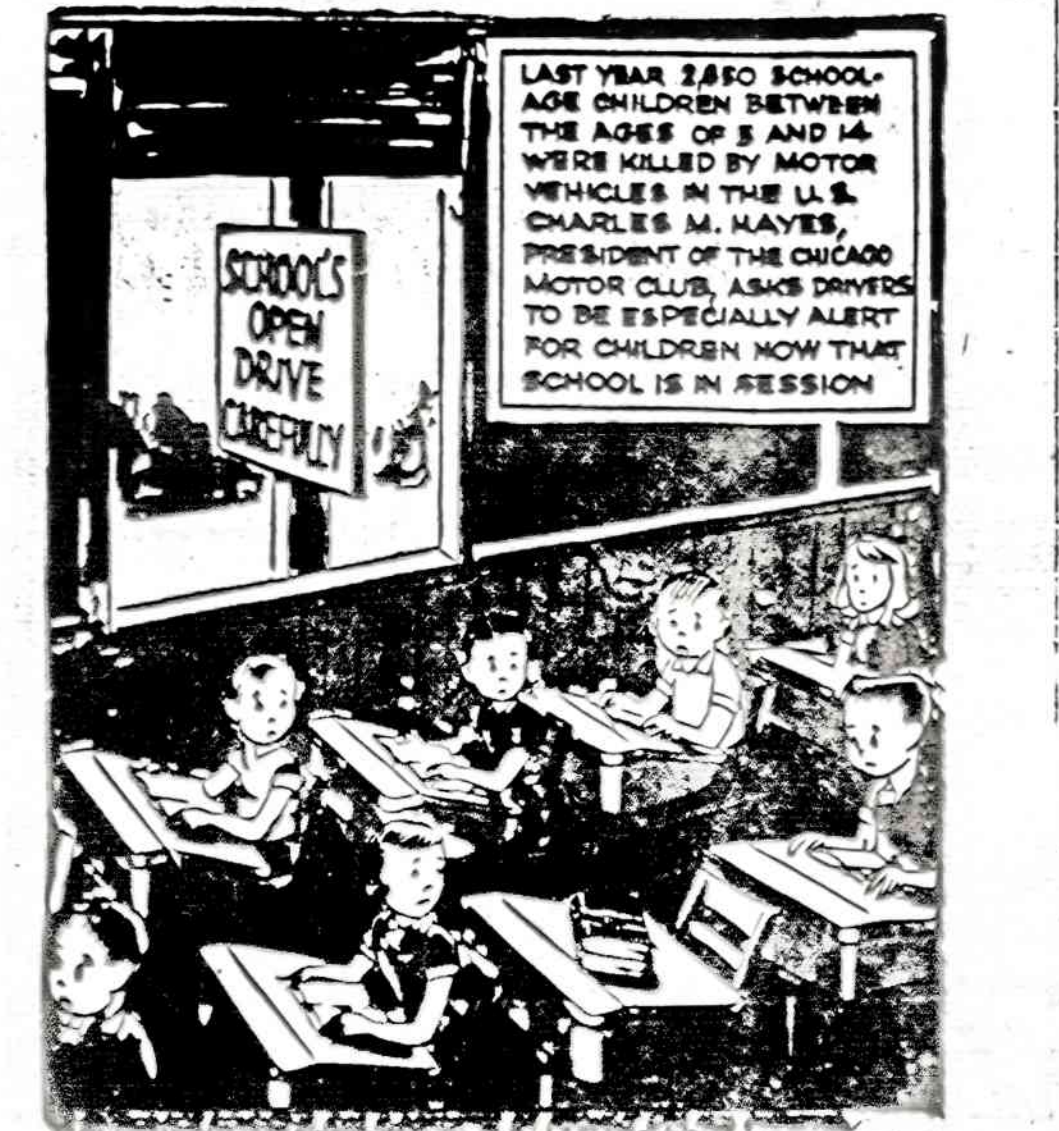
Irane, Pakistane, jau ir kito

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2785
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
V. VALANTINAS

LAST YEAR 2450 SCHOOL-AGE CHILDREN BETWEEN THE AGES OF 5 AND 14 WERE KILLED BY MOTOR VEHICLES IN THE U.S. CHARLES M. HAYES, PRESIDENT OF THE CHICAGO MOTOR CLUB, ASKS DRIVERS TO BE ESPECIALLY ALERT FOR CHILDREN NOW THAT SCHOOL IS IN SESSION

ve", ir prieš amerikonišką kapitalizmą, demonstruoja, grasina iškeltoms kumštiniams — mirtis Carteriui, mirtis amerikiečiams. Kas tie demonstratoriai yra? Ar religiniai fanatikai, ar patriotai? Visai ne. Jie yra Sovietų komunistų paruošti, suorganizuoti revoliucionieriai. Ir pats Kornei yra buvęs Sovietų šnipas, jei net Paryžiuje buvo globojamas Sovietų agentų. Revoliucionieriai tą mūlą panaudoja kurstymo reikalam.

Irano įvykiai man pirmena lietuviškus "politrukus", kurie daužo langus įstaigoms, griežtai pasisakiusiems prieš kolaboravimą su Sovietais, Lietuvos okupantais, ir prieš jų propagandinius koncertus Amerikoje. Gaila tų naivuolių, kurie pakliuva į jų pinkle!

(Lietuviai Am. Vakaruose)

Tito Broz išvežtas ligoninėn

BELGRADAS, Jugoslavija. — Jugoslavijos prezidentas Tito Broz išvežtas į vieną geriausių Belgrado ligoninių. Daktarai ten bandys aptvarkyti kairios kojos venas. Jugoslavijos diktatoriaus jau seniai turėjo bėdos su venomis, bet dar galėjo pakęsti.

Tito jau sulaukė 87 metų, bet jis seka visus valstybinius, užsienio ir vidaus politikos reikalus ir krašto vnybą. Jugoslavijoje žmonės geriau gyvena, negu bet kurioje komunistinėje valstybėje, bet politinės laisvės krašte nėra. Tito policija labai atidžiai seka partijos narius, bandančius nukrypti nuo pagrindinių krašto valdymo paskelbtų instrukcijų. Tito banketuose mėgstama šokti, bet paskutiniu metu jam kliudė viena koja.

Turkijos demonstravo albaniečiai

ISTAMBULAS, Turkija. — Praeitą trečiadienį įvyko 40 turkų demonstracija miesto centre. 40 "turkų" grupė nuėjo prie Sovietų ambasados, pareiškė protestą prieš Sovietų karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną, o vėliau vienas demonstrantas paleidė rankinę granatą į Sovietų konsulatą.

Policija išaiškino, kad demonstravo visai ne turkai, bet Albanijos komunistai, kurie labai pasipiktino Sovietų karių įsiveržimu į Afganistaną.

Turkijos kariai patarė valdžiai imtis griežtų priemonių teroristams ir separatistams smarkiai bausti.

CHICAGOS MOKYKLOS

Jau antras penktadienis, kai Chicago mokyklų 48.600 mokytojų ir tarmautojų negauna algų. Pati mokytojų unija šį klausimo nepajėgia išspręsti nes Chicago švietimo departamentas liko be pinigų. Nesisek šio klausimo išspręsti ir Illinois gubernatoriui James Thompsonui Kodėl Chicago švietimo departamentas liko be pinigų, iš čikagiečių amerikoniškos spaudo negalima suprasti.

JUNGtinės TAUTOS

Po Antrojo pasaulinio karo šios organizacijos sukūrimas atrodė gana gerai apgalvota. Deja, ji, kaip ir jos pirmtakų Tautų Sąjunga, pasirodė esan visi neefektyvi. Iranas su j rimtais nutarimais visai neskaito, o pats Chomeini griežtai atsisakė kalbėti su atvykusiu Iraną jos generaliniu sekretoriumi Kurt Waldheim.

Labai abejotina, kad Soviet Sąjunga su bet kokiais Jungtinių Tautų nutarimais skaitytų si, nes J.T. divizijų neturi. Kaip Antrojo pasaulinio karo bit vo svarstomas Europos valstybių likimas, ir kai buvo pamėtas popiežiaus pagėdavinimais Stalinas trumpai pareiškė "Sakykite, kiek tas popiežius turi divizijų?"

REAL ESTATE

Manai, Zėmė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE | Manai, Zėmė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-774

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTINAI.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LIETUVISKAS RESTORANAS

su namu ir visais moderniais įrengimais Marquette Parko centre. Lengvos pirkimo sąlygos, labai geras biznis, reta broga.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878,

839-1784 arba 839-5568.

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

(vairi apdrauda — INSURANCE

BUTŲ NUOMAVIMAS — paramkam nuomininkus

6600 S. Pulaski, Chicago

Tel. 767-0800.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

PLANT MAINTENANCE

Part Time or Full Time

Apply in Person Only.

POLY PRO PRODUCTS

6100 South Archer Ave.

Summit, Ill.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

SECRETARY

MEDICAL ASSOC.

Accounting dept. for Michigan Ave. firm seeks Secretary. Must type 60+ wpm. Familiar with adding machine dictating equipment. No shorthand. Previous experience with figures, a definite plus. Excellent fringe benefits. Contact Bob Napolitano at 822-0970. Equal Opportunity Employer M/F

SECRETARY TO THE PRESIDENT

Typing 60 wpm — 90 Shorthand 1 girl office. Skokie, Ill. Salary \$1,050 per month to start. Ask for Mr. Hanson, 675-0736

SECRETARY

Loop Brokerage firm is seeking Sales Assistant for investment executives. Good typing and phone skills nec. Must have talent for dealing with people. 2-3 yrs. secretarial exp. pref. Good Co. benefits and starting salary. Call Ms. Shell. 855-8000 Equal Opport. Employer. M/F/H

MEDICAL OPPORTUNITIES

SECRETARY/RECEPTIONIST

Eye Surgeons office downtown. Medical experience preferred. Salary \$200 plus wk. Ask for Hilda. 282-4422

RECEPTIONIST

Including typing and general office duties. Full range of benefits. North Michigan Ave. location. Call BRIAN PETRY, 266-6472.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų Ir Darbininkių

TYPE SETTER

Immediate opening for full time typesetter with 1 year or more experience. Excellent pay and good benefits. Logan Square area.

Call LORI at 384-7135

for appointment.

ELECTROS IRFENGIMAI, PATAIŠYMAI

Turisi Chicagoje, Ili. leidimą. Dirbu ir užmiesiuose greit, garantuoti ir sažiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

D E M E S I O

62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$106 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2646 West 69th Street Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450 Taip pat daktarai, vertinai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blaškai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapalis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Evergreen Park, Ill. 60642. — 424-8654 State Farm, Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

RENTING IN GENERAL

Nuomos

Marquette Parke išnuomojamas 5 kambarių apšildomas butas su dviem miegamais suaugusiems - be vaikų ir be gyvuliukų.

Tel. 471-2239

— Senatorius Frank Church pareiškė, kad jis sutinka su prezidento Carterio priemonėmis pasipriešinti rusų invazijai į Afganistaną.

YOUR DOG NEEDS VITAMINS, TOO.

©1979 Miller-Morrell Company, a subsidiary of A.H. Robins Co., Richmond, Virginia 23230

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILLIONUS dolerių apdraudų savo nariams.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško peino, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų vyrai visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie Jums mielai pagelbės ir SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

307 W. 30th St.

Tel. (212) 543-2218